

Rèptils, simis i grans lloros passen a ser animals de companyia

Exòtics però domèstics

Els animals de companyia comencen a ampliar-se a tot un grup de rareses cada vegada més presents a la nostra societat. Lluny encara, però, de llegendes urbanes sobre els caimans que encara volten pel clavagueram de Nova York.

D'esquerra a dreta, un guacamai, un escorpi de Malàisia i dos titís. Els animals exòtics, tot i provenir d'hàbitats molt diferents als nostres, s'aclimaten força bé a

Un diumenge al matí, fa sol i el dia convida a passejar. A qualsevol plaça, mentre encara hi creixi l'herba, és fàcil veure's sorprès per les festes d'un gos content de sortir de casa. Un animal de companyia, ben normal com ho és un gat, un hàmsster, un canari, fins i tot els peixos de colors. La gent, acostumada al bordar d'un gos o al miol d'un gat, no en farà cap cas mentre els gossos no confonguin cames amb fanals. Malgrat això, quan en Gerard treia el seu animal de companyia a prendre el sol es veia increpat per les mirades animals, tant de racionals com d'irracionals, un públic expectant, però desconfiat. Però això no importava gens ni mica al seu camaleó, ¿què millor que un bon bany solar un clar matí d'estiu?

Fa uns anys aquesta escena era una gran novetat, ara és un fet com més va més habitual. Els amants dels animals o simplement de l'exotisme fa temps que

es decanten per tenir com a bestioles de companyia camaleons, llangardaixos, serps, caimans, guacamais, micos i un llarg etcètera de *rarees*.

Gerard viu en un pis d'una gran ciutat, la seva habitació, però, alberga un petit zoo en constant renovació. Només entrar-hi els narius flairen els micos malgrat la gran quantitat d'ambientadors que hi ha pel pis. Aquest és el darrer inventari d'en Gerard: "Ara tinc dos titís, però també tinc un escorpi de Malàisia, una aranya tipus taràntula, insectes de tot tipus i un llangardaix que vaig recollir del camp quan era petit i estava malferit". També ha tingut un Camaleó i vint-i-una serps, sis de les quals es van escapar; només en recuperà quatre, dues encara campen, "segurament deuen ser mortes", assegura Gerard. El seu desfici pels animals començà de ben petit, en la clandestinitat d'uns pots penjats sota el llit per evitar la censura familiar. Un cop acceptada l'afició, la seva habitació s'ha

convertit en un món animal d'on pot sortir de qualsevol racó una gàbia amb alguna bèstia. "Si els veïns sabessin tot el que tinc aquí...", sospira Gerard; i manté la calma, no com aquell veí que li trucava per dir-li que havia vist, de lluny, una de les seves serps.

Per aquest jove biòleg tenir animals exòtics és molta feina, ja que no hi ha especialistes ni tampoc gaire informació, "en canvi en el cas d'un gos n'hi ha prou amb un llibre, un veterinari i un veí que t'aconselli. Amb qualsevol rèptil cal vigilar molt les condicions d'hàbitat, són animals fràgils, fins i tot poden tenir estrès". La relació animal-home és un dels primers interrogants a l'hora d'etiquetar-los com a "de companyia": "És freda, es poden habitar a una manera de fer, però no et coneixen", explica Gerard. Tantes dificultats i algun ensurt bé han de tenir grans satisfaccions: "No et donen la poteta, però és molt gratificant que mudin la pell, que criïn, que es

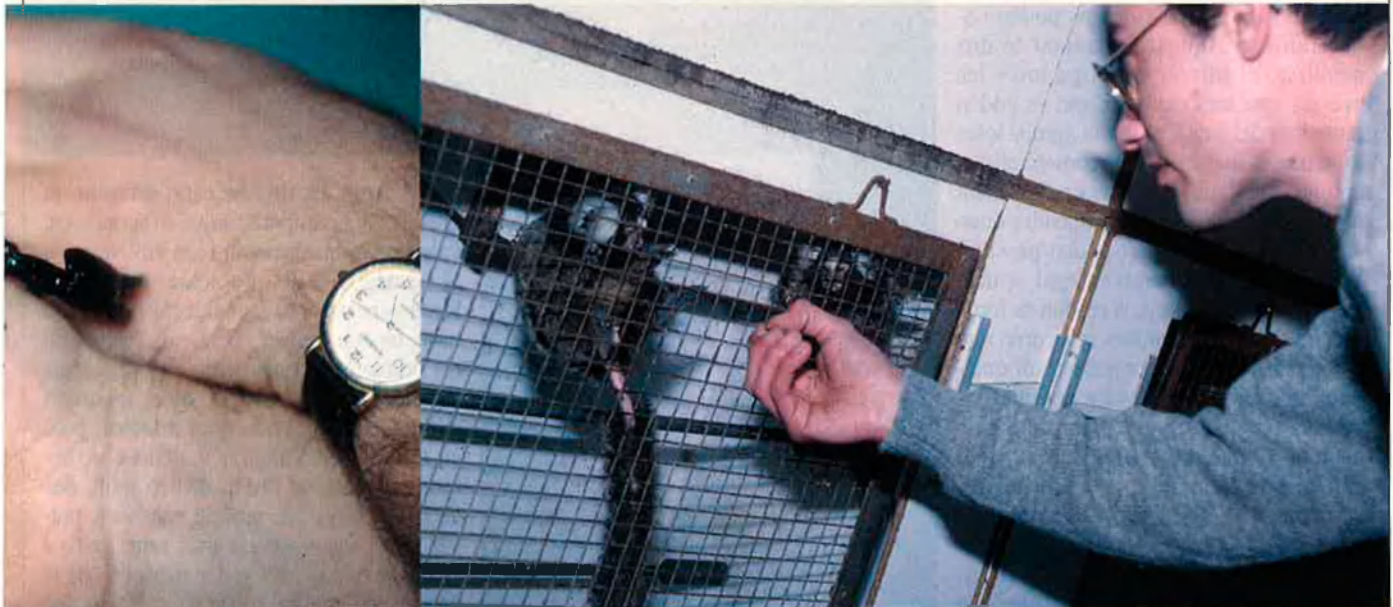
facin adults, en definitiva, que s'adaptin", argumenta aquest jove biòleg de 23 anys.

SERPS CASOLANES

En general, el manteniment d'aquests animals és car: terraris, veterinaris que cobren molt i una alimentació molt específica. Un règim a base de grills i cucs de farina pot sortir a unes 4.000 pessetes al mes per un llargardaix. A més a més, també es venen complexos vitamínics per a rèptils i amfibis. Aquests productes vénen d'Holanda i sobretot d'Alemanya. Al

netes, no fan pudor i no et deixen la casa plena de pèls. A més te'n pots anar de viatge i deixar-li només aigua". Tot i reconèixer que no es pot establir una relació d'afecte, en Pau considera els rèptils com animals domèstics: "Les serps són tranquil·les, però també molt maniàtiques. No és fàcil tenir-ne cura, perquè has d'anar provant què és el que els agrada més, aquesta pot estar molt de temps sense menjar fins que li portes aquell ratolí marro pel qual es deleix. Quan se'l menja, quan aconseguixes que visqui bé a casa et dona una gran satisfacció". Cada dues setmanes la Carolina es menja una gallina

relativament salvatge i agressiu. En Rock, protagonista de diversos anuncis televisius, s'ha convertit en més que animal de companyia. Com un gos qualsevol, en Rock s'acosta xino-xano al seu amo quan aquest el crida. La relació ha esdevingut tan estreta que fins i tot el guacamai treu el menjar de l'estómac per donar-lo a l'Oriol, tal com faria amb la seva parella en el gest amb més valor. Això però, no ha estat treball d'un dia, aquests ocells acostumen a ser molt agressius. A més tenen un bec que rebaixa marcs de finestra, talla la llauna i escapça cables elèctrics. Actualment en Rock viu en un pis de l'e-

les ciutats mediterrànies si els amos els dediquen el temps suficient i saben tractar-los.

CARME PUERTOLAS

país germànic hi ha molta afició als rèptils en general, una de cada deu famílies en té. Com que són països molt freds, els amants d'aquests animals passen moltes hores a casa, llargues estones per a observar, anotar i publicar les reaccions, minut a minut, dels seus animalons.

Aquí la tradició és molt més recent. Pau Barraquer és un gran aficionat als rèptils, fa nou anys que s'arrosseguen serps per casa seva. Actualment, només té la Carolina (una pitó molorus de 4 metres) i una *Elaphe absoleta* de 2 metres: "Ara ja no en compro, les que tenia són al zoo i les que m'he quedat intento tenir-les tan bé com puc", comenta aquest biòleg de 24 anys. Les dues serps viuen en una habitació de 2x2 metres, necessiten condicions de luxe: unes estores elèctriques sota la decoració tropical condicionen el clima, els fluorescents ultraviolats substitueixen el sol, un vaporitzador manual per la humitat i l'aigua sempre neta. Pau Barraquer en defensa els avantatges: "Són

viva i la Elaphe quatre ratolins, també vius.

ELS COLORS DEL GUACAMAI

Exotismes per vocació. La majoria de posseïdors d'aquestes rareses animals acostumen a tenir-los com a decoració i per poder-los ensenyar. Tot i això, els que sempre han tingut l'obsessió animal en tenen molta cura. Com l'Oriol Comas, un piscícola que, des de fa 12 anys, no se separa d'en Rock (un guacamai de més d'un metre de llarg). "Els veïns, quan el senten el fotrien al brou, però sempre l'he tingut i el tindrè al meu costat", assegura l'Oriol. L'any 1981 dins el grup d'excedents de contingent per al servei militar figurava l'Oriol Comas, la il·lusió d'alliberar-se'n va convertir en realitat el somni de la seva vida: no un lloro de la Patagònia, tot un guacamai. Llavors costava 35.000 pessetes, avui en pot costar com a mínim 300.000; arribat de la selva o criat aquí,

xample Barceloní, a casa l'Oriol Comas, però ha voltat molt per exposicions i fires. Un dels molts problemes que ha originat el Guacamai succeí el dia que s'escapà al palau de fires de Barcelona: "Des de les vuit del vespre fins les sis del matí vaig estar cercant-lo, fins que amb una escala de bombers el vaig poder arreplegar", recorda Oriol. Tot plegat, però, per aquest amant de les bèsties el seu guacamai és el millor animal de companyia: "A voltes l'escanyaries, perquè els crits arriben a ser molt molestos. Però dona moltes gratificacions que pesen més que el disgust de trobar-te una cadira destrossada o un llibre rosegat". Adjectius com vistós o intel·ligent expliquen els al·licients de tenir aquests animals. Però per presumir s'ha de patir; Oriol Comas passa molta estona cuidant l'animal: "Cal una neteja diària, perquè són molt bruts amb les pel·lofes i les plomes. Hi ha unes hores que exerciten les ales, fan crits i escupen porqueria". Com el company alat inseparable del pi-

rata John Silver, en Rock puja per les espatlles del seu amo. Ara només n'hi ha un, però fa uns anys l'Oriol tenia tres guacamaïs i una cacatua, però els nervis dels veïns li van obligar a vendre'ls. "El dia que em toqui la travessa els tornaré a comprar", assegura l'Oriol.

UNA NORMATIVA NO GAIRE CLARA

Fa dotze anys la majoria d'aquests animals travessaven les fronteres de forma il·legal, ja que no hi havia una normativa clara. El 1985 l'estat espanyol signà el tractat internacional CITES, en què es regulen tots els animals que es poden comercialitzar. Aquest document té dos apèndixs, el primer cataloga totes les espècies que sota cap concepte es poden treure fora del país, i el segon agrupa totes les espècies que es poden comercialitzar amb un cert límit. Tot i que es fa esment que les espècies del primer apèndix quan són criades en captivitat poden passar a l'apartat dos. Si bé l'aspecte legal sembla que està ben estructurat, la realitat és força diferent. Molts naturalistes asseguren que amb diners encara es pot aconseguir qualsevol animal, i que totes les botigues tenen una rebotiga. A més hi ha una gran quantitat d'aquestes bèsties que circulen amb documentació falsa o van ser importats abans de la legislació i es troben ara sense papers. Aquest és el cas del guacamaï de l'Oriol Comas, que ha estat el primer animal d'abans del CITES que s'ha pogut legalitzar. D'una banda una normativa encara no del tot clara i de l'altra la lenta especialització de la Guàrdia Civil o dels Mossos d'Esquadra fa que molts dels que tenen animals exòtics a casa seva no s'atreveixin a treure'ls al carrer per por que els els decomissin qualsevol policia. Tot depèn, però, de com s'aplica la llei. A Anglaterra o a Itàlia, la legislació és molt clara i això fa que es puguin criar animals d'espècies exòtiques sense gaires problemes. Així, s'eviten les matances de poblacions senceres d'alguns simis o rèptils per exportar-ne un o dos exemplars que han sobreviscut. Aquest és l'esperit que tenen molts criadors, que intenten evitar l'explotació reeixint en la cria en captivitat.

També és la idea de les tendes d'animals especialitzades. La majoria coincideixen a dir que ara els rèptils són moda i cada cop hi ha més gent que en vol. Iguanues per 10.000 pessetes, pitons reticulades d'un metre per 45.000 pessetes, una aranya tefarosa (verinosa) per 35.000 pessetes i una gran varietat de preus a la *rareza*, des de 1.000 pessetes a xifres astronòmiques.

Dalt, la pitó molurus. Baix, el llan-gardaix ibèric.

C. PUÉRTOLAS

El darrer esglaó per completar la cadena són els criadors de presa. Els que es dediquen específicament a criar grills i cucs de farina per a l'alimentació de tota mena de rèptils; aquests acostumen a tenir el seu ofici en el més estricte secret, aquí i arreu del món. Ni al seu amic més íntim ensenyaran quin sistema fan servir per a la cria. No hi ha res escrit i tot és a base de temptatives. Jordi Rovira viu al barri barceloní de Gràcia, al terrat de casa seva té el seu ofici: criador de grills i cucs de farina, i de fa poc, monos titís. Així començava el seu interès: "L'any 1983 criava grills però no en treia gaires calers. Ho vaig deixar i des de fa uns tres anys que ho he reprès i actualment puc dir que visc de la venda de

presa. Amb els titís ha estat diferent, ja que els vaig comprar perquè m'agradaven, vaig provar que criessin i ara vull veure si hi ha negoci". Els problemes tampoc es feren esperar: "Al principi em va costar molt, un cop anaven vivint vaig topar amb els problemes legals perquè no hi ha una legislació clara". Molts potser recorden que algun cop havien criat insectes, però en Jordi Rovira s'allunya molt del típic naturalista amateur: "M'hi dedico molt, des de fa tres anys que no faig vacances, potser fins i tot m'agrada més criar grills i cucs que micos". Els grills, més enllà de la passió, són com un secret d'estat: "En tinc a milers, però la manera com me n'ocupo és un secret, perquè costa molt trobar exactament el que necessiten, són moltes hores pendent d'uns insectes. Però no sóc l'únic, els pocs que ens hi dediquem no en diem mai el sistema, aquí i arreu". Ara, diversificant la producció, en Jordi Rovira s'enfronta amb uns animalons diferents dels grills, els titís: "Hi he d'estar molt a sobre i vigilar que no els hi falti de res. Crec que és la millor espècie per criar, ja que no són ni gaire intel·ligents ni gaire perillosos. Potser no són tan afectuosos de petits com els ximpanzés, però tampoc no es tornen tan violents com aquests quan són grans". Una mena de micos que a alguns els sonarà a l'Amedeo de la llagrimosa sèrie *Marco*, i a d'altres els recordarà els *Gremlins* del Spielberg. Però aquells que s'espantaran més són els cinèfils amb bona memòria que recordin *Monkey shines*, on un jove tetraplègic s'ajudava d'un tití per viure però que esdevé un assassí gelós dels amics del jove. Tanmateix tots eren de companyia, per bé que exòtics.

Oriol Cortacans